

تقسیم بندی جمعیت های نرگس در نرگس زارهای جنوب ایران بر اساس ویژگی های مورفولوژیک رویشی و زایشی

همایون فرهمند، مرتضی خوشخوی، احمدرضا خسروی

به ترتیب دانشجوی دکتری و استاد بخش علوم باغبانی دانشکده کشاورزی و استادیار

بخش زیست شناسی، دانشگاه شیراز

مقایسه ای بین جمعیت های نرگس در استان های فارس (شهرستان های کازرون و مهر) و خوزستان (شهرستان بهبهان) که عمده ترین نرگس زارهای جنوب کشور می باشند صورت گرفت. به منظور انجام این پژوهش که در زمستان سال ۱۳۸۲ و در زمان گلریزان نرگس زارها انجام شد؛ ۲۲ صفت رویشی و زایشی (شمارشی و ریخت سنجی) اندازه گیری شد و ۱۱ صفت نسبی نیز محاسبه گردید. نتایج به دست آمده از تجزیه آماری داده ها توسط نرم افزار آماری SPSS نشان داد که صفاتی مانند تعداد برگ، طول بزرگ ترین برگ، قطر ساقه گلدهنده، عرض و طول گلبرگ و کاسبرگ، قطر و ارتفاع تاج، قطر تخمدان، طول دمگل اولین گل و نیز نسبت قطر به ارتفاع تخمدان، طول کاسبرگ و گلبرگ به عرض آن، قطر تاج به طول و عرض کاسبرگ و گلبرگ از ویژگی های عمده متمایز کننده جمعیت ها بودند و در درجه اول اهمیت قرار داشتند. در حالی که صفاتی مانند ارتفاع گیاه، طول بزرگ ترین برگ، ارتفاع ساقه گلدهنده، نسبت طول به عرض بزرگ ترین برگ و نسبت ارتفاع به قطر ساقه گلدهنده در درجه دوم اهمیت قرار گرفتند. نمودار درختی به دست آمده نیز جدایی کامل جمعیت ها را در مناطق مورد مطالعه نشان داد. این نتایج، دانش بومی موجود که این جمعیت ها را تحت عنوان 'نرگس شهلا' و 'نرگس مسکین' طبقه بندی می کند، تایید می نماید.